

DEREGULERING BIJ RIJNLAND VAN 'NEE, TENZIJ' NAAR 'JA, TENZIJ'

Wouter van der Gaag*

■ Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft een nieuwe aanpak voor het verminderen van regeldruk. Niet langer wordt de oplossing gezocht in het vervangen van de vergunningplicht door algemene regels. In plaats hiervan wordt de Keur fundamenteel herzien, waarbij handelingen die invloed kunnen hebben op het watersysteem via een nieuwe systematiek worden gereguleerd. Het nieuwe uitgangspunt is hierbij 'ja, tenzij' in plaats van het gebruikelijke 'nee, tenzij'.

■ Al ruim drie jaar spant Rijnland zich in om de regeldruk te verminderen en de verschuiving van 'nee, tenzij' naar 'ja, tenzij' vorm te geven. In dit artikel worden de Rijnlandse aanpak en mijn persoonlijke ervaringen beschreven. Om te beginnen sta ik stil bij de doelstelling. Waarom wil Rijnland dereguleren? Wat wil Rijnland bereiken? Waarom wil Rijnland een verschuiving van 'nee, tenzij' naar 'ja, tenzij'? Vervolgens neem ik u mee door het proces, waarin de beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming als drie aparte fasen worden besproken. De focus ligt hierbij op de ambtelijke voorbereiding en de bestuurlijke besluitvorming. Na een beschrijving van het proces volgen de voorlopige resultaten. Duidelijk wordt dat de regels anders zijn gebundeld, het aantal procedures behoorlijk afneemt en de lasten voor burgers, bedrijven en Rijnland flink verminderen.

Doelstelling

In 2011 heeft het algemeen bestuur van Rijnland het Waterbeheerprogramma 4 (WBP4) herijkt. Bij deze herijking zocht het algemeen bestuur naar mogelijkheden om te bezuinigen, zodat een stijging in het belastingtarief beperkt kon blijven. Deregulering van de keur is één van de acties waartoe het algemeen bestuur besloot.¹ Hiermee vormt deze herijking het startpunt voor het dereguleringsproces dat in dit artikel centraal staat. Vanuit het streven om een stijging van het belastingtarief te beperken, lag de focus in het begin

op een reductie van de uitvoeringslasten voor de eigen organisatie. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft vanuit deze achtergrond een streefbeeld geformuleerd waarin handelingen aan en in het watersysteem efficiënt en effectief worden gereguleerd. Bij dit streefbeeld is een ambitieuze doelstelling geformuleerd. Deregulering van de keur moet namelijk leiden tot een reductie van de uitvoeringslasten met minimaal 20%. De ambitie beperkt zich niet tot de uitvoeringslasten voor de eigen organisatie en het indirecte effect voor belastingplichtigen. Ook voor administratieve lasten die burgers en bedrijven ondervinden is een doelstelling geformuleerd. Rijnland streeft ernaar deze administratieve lasten met minimaal 10% te reduceren.²

Het college had de keuze tussen twee manieren van dereguleren, om de financiële doelstellingen te realiseren. De eerste methode was het voortbouwen op een traject dat al langer gaande was. Bij deze methode is de bestaande keur en de daarin opgenomen algemeen geformuleerde verbodsbepaling ('nee, tenzij') het uitgangspunt. Gezocht wordt naar mogelijkheden om de administratieve lasten en uitvoeringslasten te verminderen door (1) de vergunningplicht waar mogelijk te vervangen door algemene regels en (2) waar mogelijk de meldplicht onder de algemene regels te laten vervallen. De tweede methode was een fundamentele herziening van de Keur. Het doel

* Wouter van der Gaag, Hoogheemraadschap van Rijnland.

van deze fundamentele herziening is: het bepalen wat vanuit watersysteembeheer belangrijk is te vatten in benodigde regels. Dit is een wijziging van de systematiek van de Keur, waarbij de algemeen geformuleerde verbodsbepaling komt te vervallen. In plaats daarvan wordt in de nieuwe keur specifiek benoemd welke handelingen onder een verbod vallen. Deze methode wordt ook wel de ‘ja, tenzij’ keur genoemd. Binnen deze ‘ja, tenzij’ keur wordt naar verlichting van de administratieve – en uitvoeringslasten gezocht door: (1) activiteiten in beginsel onder een zorgplicht toe te staan, (2) waar mogelijk geen meldplicht in de algemene regels op te nemen, (3) de vergunningplicht zo veel mogelijk te beperken en (4) wanneer dit noodzakelijk is specifieke handelingen absoluut te verbieden.³

Bij de keuze tussen deze beide methoden speelden ‘zachte’ doelstellingen een doorslaggevende rol. Wellicht het belangrijkste argument om te kiezen voor een ‘ja, tenzij’ keur was de wens om, zoals Rijnland dat destijds noemde, ‘anders te werken’.⁴ Tegenwoordig wordt binnen Rijnland gesproken over ‘van buiten naar binnen denken’. Met deze termen geeft Rijnland aan een andere verhouding met burgers en bedrijven te willen. Lang stond Rijnland als overheid, net als veel andere overheden, in een hiërarchische verhouding boven deze burgers en bedrijven. Rijnland was de overheid die wist wat goed was en die vooraf toestemming moest geven of moest worden geïnformeerd. Dit wil Rijnland veranderen. De hiërarchie wordt vervangen door een houding van gelijkwaardigheid. Rijnland wil burgers en bedrijven daarom meer vertrouwen, verantwoordelijkheid en flexibiliteit geven. Tegelijk wil Rijnland niet langer een toetsende, maar een faciliterende overheid zijn.

Voor Rijnland waren de financiële doelstellingen aanleiding om tot deregulering over te gaan. Deze financiële doelen staan nog steeds en moeten worden gerealiseerd. Deze doelen zijn echter naar de achtergrond verschoven. Met name de gewenste cultuuromslag staat nu op de voorgrond. Rijnland staat niet alleen in deze doelstelling. Zo is deze cultuurverandering volgens minister Melanie Schultz van Haegen de meest fundamentele wijziging in de komende Omgevingswet.⁵

De aanpak

In januari 2013 startte de ambtelijke organisatie met de ontwikkeling van de ‘ja, tenzij’ keur en de daarbij behorende erkende maatregelen, algemene regels en beleidsregels. Voor alle type handelingen aan en in het watersysteem is nagegaan of en zo ja, welke regels er nodig zijn. Dit alles binnen het project ‘deregulering’. De term deregulering doet vermoeden dat dit project bestaande regelgeving heeft versimpeld. Het project bleek echter veel omvangrijker dan de term deregulering doet vermoeden. Veelal was geen sprak van versimpelen van bestaande regels, maar van het opnieuw reguleren. Een naam als project ‘reregulering’ had daarom zeker niet misstaan.

FASE 1: BEELDVORMING

De periode van januari 2013 tot november 2013 is achteraf te typeren als fase 1 van het veelomvattende project. In deze fase stond beeldvorming centraal. Het zwaartepunt van deze eerste fase is het werk dat in de werkgroepen is verzet. Binnen het project zijn zes werkgroepen opgericht, voor 1) grondwater, 2) kust, 3) keringen, 4) objecten in watergangen, 5) inrichting van het watersysteem en 6) peilafwijkingen. In deze werkgroepen is de kennis en ervaring uit de organisatie bijeen gebracht. Dit door vanuit alle disciplines medewerkers aan de werkgroep toe te voegen. De werkgroepen bevatten een beleidsmedewerker, vergunningverlener, handhaver, jurist en beheerder. Deze aanpak was zeer tijdrovend. Iedere werkgroep kwam één maal per twee weken bijeen. Deze tijdsinspanning bleek enorm waardevol. Doordat de beleidshypothese en de uitvoeringservaringen bijeen kwamen, is een belangrijke stap gezet in het sluiten van de beleidscyclus.

INSTRUMENTENKEUZE

In deze eerste fase hadden de zes werkgroepen de opdracht om voor alle relevante handelingen te onderzoeken of en zo ja, welke regels er nodig zijn. In deze fase is bewust niet gestuurd op de uitkomst, maar op de motivering van het voorstel van de werkgroep. Hierbij stelden de werkgroepen zichzelf steeds dezelfde vijf vragen. De eerste vraag was: stel er is een zorgplicht, wat gaat er mis? In feite werd met deze vraag gezocht naar de risico's van de handeling voor

het functioneren van het watersysteem. Wanneer deze eerste vraag geen mogelijke risico's in beeld bracht, is ervoor gekozen deze handeling onder de zorgplicht te laten vallen. Met andere woorden: deze handelingen mogen worden uitgevoerd, tenzij deze onzorgvuldig worden uitgevoerd. Veelal kwam er wel een mogelijk risico in beeld. Deze mogelijke risico's zijn verder onderzocht. Centraal stond vervolgens de tweede vraag: rechtvaardigt het risico een aanvullende regel? Rijnland onderzocht hierbij de kans dat het risico zich voordoet en de mogelijk negatieve effecten. Als het antwoord op deze tweede vraag positief is, volgt de derde vraag: kan de regel beperkt blijven tot een (onder)deel van het watersysteem of beheergebied? Hiermee wordt voorkomen dat een regel die slechts op één locatie nodig is, overal van toepassing wordt.

Wanneer duidelijk was dat een regel nodig is, inclusief de aanduiding voor welk (onder)deel van het watersysteem of beheergebied, volgde vraag vier: kan het risico met algemene voorwaarden voldoende worden beheerst? Voor de handelingen waarvoor dit mogelijk bleek, is gekozen voor een algemene regel. Voor veel handelingen bleek het mogelijk de risico's met algemene voorwaarden te beheersen. Voor een deel van de handelingen niet. Hier volgt vraag vijf: kan het risico met een maatwerk beoordeling worden beheerst? Bij een positief antwoord op deze vraag volgt een vergunningplicht. Bij een negatief antwoord een absoluut verbod.

In deze eerste fase was het belangrijk om veel door te vragen bij de werkgroepen. Zeker in het begin gebeurde het regelmatig dat de leden van de werkgroep elkaar aankeken en unaniem concludeerden dat een handeling aan een vergunningplicht moest worden verbonden. Het werd echter niet scherp waarom dit noodzakelijk was. Welk risico is aan deze handeling verbonden? Waarom kan dit niet algemeen worden geregeld? Dit doorvragen bleek waardevol. Hiermee komt de kennis op tafel en kan een keuze goed worden onderbouwd. Alhoewel de eerste conclusie van de werkgroepleden veelal overeind bleef, was dit zeker niet altijd het geval. Dit doorvragen heeft ook geresulteerd in een genuanceerder beeld, waardoor toch deregulering mogelijk bleek.

TOETSGROEP

Door in zes werkgroepen te werken, ontstond het risico dat er uiteindelijk zes (totaal) verschillende uitwerkingen werden opgeleverd. Om dit risico te tackelen, is er een toetsgroep in het leven groepen. Deze toetsgroep bestond uit alle trekkers van de werkgroepen. Op deze wijze is de kruisbestuiving tussen de werkgroepen vormgegeven.

BOTSPROEVEN

Aan het eind van de eerste fase zijn ambtelijke 'botsproeven' georganiseerd. Hierbij zijn de eerste concepten van de nieuwe regels getoetst op volledigheid, consistentie en uitvoerbaarheid. Aan deze proeven namen vergunningverleners, handhavers, juristen, beleidsmedewerkers en beheerders deel. Veelal waren dit medewerkers die zelf geen rol hadden vervuld in de werkgroepen. Zij zijn gevraagd om de conceptregels toe te passen op verschillende casussen.

De botsproeven waren nuttig. Ten eerste omdat hierdoor een groter deel van de medewerkers betrokken werd bij het project deregulering. Hiermee werd een belangrijke stap gezet in de noodzakelijke cultuurverandering. Ten tweede omdat deze medewerkers een kritische spiegel voorhielden. De proeven resulteerden onder andere in een groot aantal vragen, opmerkingen en geconstateerde onjuistheden. Op basis hiervan is geconcludeerd dat er nog veel punten op de 'i' moesten worden geplaatst. Sommige i's moesten zelfs nog bedacht en uitgewerkt worden. Er was dus nog veel werk te verzetten, dat was een tegenslag. Toch waren de botsproeven hoopgevend. Na afloop hiervan concludeerden de deelnemers namelijk dat, na het nog te verrichten werk, deze nieuwe regels wel uitvoerbaar zouden zijn.

FASE 2: OPINIEVORMING

De periode van december 2013 tot juni 2014 is te typeren als fase 2. In de eerste maand van deze fase hebben de werkgroepen conceptregels aan de toetsgroep opgeleverd. De verschillende concepten waren niet consistent genoeg en waren van onvoldoende kwaliteit om ter besluitvorming aan het bestuur aan te bieden. Geconstateerd is dat het schrijven van de conceptregels tijdrovend is en dat

daarvoor specifieke schrijfvaardigheden nodig zijn. In deze fase zijn alle concepten herschreven.

WEDEROM BOTSPROEVEN

Na herschrijving volgden opnieuw botsproeven. De werkwijze tijdens deze botsproeven kwam overeen met die uit de eerste fase. Met één belangrijk verschil. Er werden nu complexere casussen behandeld. Geconcludeerd werd dat er een grote stap in de goede richting was gezet. De documenten bleken consistent, van betere kwaliteit en beter uitvoerbaar. Natuurlijk zijn ook bij deze botsproeven weer kritische kanttekeningen gemaakt. Deze hebben een volgende kwaliteitsverbetering mogelijk gemaakt.

HERBEEODELING VAN RISICO'S

Naarmate de conceptregels concreter werden, kwamen uit verschillende onderdelen van de ambtelijke organisatie zorgelijke signalen. Een deel van de medewerkers vond de concept regels op onderwerpen te ver gaan. Er werd naar hun mening te veel losgelaten, waarmee het functioneren van het watersysteem in gevaar zou komen. Naar aanleiding van deze signalen is een aantal experts met elkaar in gesprek gegaan. Welke risico's worden ervaren? Zijn deze risico's reëel? Moeten de concepten worden aangepast? Met deze actie zijn enkele al te scherpe randjes verwijderd.

HET ALGEMEEN BESTUUR

In dezelfde fase is naast het vele inhoudelijke werk ook aansluiting van en bij het algemeen bestuur gezocht. Hiervoor is een tweetal informatieve bijeenkomsten georganiseerd. Verder is er een klankbordgroep gevormd met daarin een aantal leden van het algemeen bestuur.

In de eerste sessie kwamen vragen aan de orde die vooral betrekking hadden op rechtszekerheid en handhaafbaarheid. Na de eerste bijeenkomst is er een klankbordgroep in het leven geroepen. Deze bestond uit vijf fracties uit het algemeen bestuur. De klankbordgroep is nader geïnformeerd over de stand van zaken in het project en meegenomen in een aantal details. Daarnaast heeft de klankbordgroep de ambtelijke organisatie een kritische spiegel voorgehouden. De twee belangrijkste vragen waren:

1 Hoe worden de concept regels door de buitenwereld beoordeeld?

2 Werkt de nieuwe keur wel?

Deze twee vragen waren aanleiding om actie te ondernemen. Naar aanleiding van de tweede vraag zijn externe partijen gezocht die Rijnland van feedback wilde voorzien. Er zijn gesprekken gevoerd met de gemeente Haarlem, een vertegenwoordiger van de Kring Boskoop (agrarische brancheorganisatie) en een natuurbeheerder. Al deze partijen waren positief.

De tweede vraag stond centraal tijdens een informatieve bijeenkomst met het algemeen bestuur in mei 2014. De centrale vraag was: (Hoe) werkt het? Tijdens het eerste deel van deze bijeenkomst zijn de bestuurders meegenomen in het denkproces. De bestuurders zijn gevraagd zich te verplaatsen in de ambtelijke rol. Met behulp van foto's zijn zij gevraagd zelf een instrument te kiezen. Hiervoor hebben zij de vijf vragen die de werkgroepen zichzelf stelden moeten beantwoorden. De bestuurders kwamen tot dezelfde uitkomst als de ambtelijke organisatie. Tijdens het tweede deel van deze bijeenkomst is de toekomst verkend. Hierbij zijn twee casussen besproken vanuit de rol van initiatiefnemer en vanuit de rol van Rijnland als bevoegd gezag. De vragen die hierbij naar voren kwamen waren vooral gericht op de implementatie. Hoe gaat Rijnland de regels ontsluiten? Hoe gaat Rijnland communiceren? Hoe gaat Rijnland handhaven? Tijdens het derde deel van deze bijeenkomst is de bestuurders gevraagd welk antwoord zij geven op de centrale vraag. Zij zijn gevraagd een rapportcijfer te geven. Een 1 stond voor totaal geen vertrouwen en een 10 voor het kan niet beter. Na een 6 volgde vooral veel 7ens en 8en en een enkele 9. Het bestuur sprak dus een duidelijk vertrouwen uit in de 'ja, tenzij' keur. Wel met een belangrijke kanttekening. Alles staat of valt bij een goede implementatie!

FASE 3: BESLUITVORMING CONCEPT

Na ongeveer anderhalf jaar werken aan de inhoud, is in juni 2014 de derde fase aangevangen: de bestuurlijke besluitvorming. Op 19 augustus 2014 was het zo ver. Het college van dijkgraaf en

hoogheemraden behandelde de conceptkeur en de conceptuitvoeringsregels. Het college besloot om 1) de uitvoeringsregels in concept vast te stellen en vrij te geven voor inspraak en 2) de conceptkeur ter vaststelling aan het algemeen bestuur voor te leggen. Dit laatste is een uitzondering op de gebruikelijke procedure waarin het college zelf een conceptbesluit neemt en dit vrijgeeft voor inspraak. Het college koos voor deze aanpak gezien de fundamentele verandering die wordt voorgesteld.

Ter voorbereiding op de besluitvorming door het algemeen bestuur is de conceptkeur in alle commissievergadering behandeld. Tijdens deze behandelingen toonde de bestuurders veel waardering voor de portefeuillehouder en de ambtelijke organisatie. Daarnaast waren er veel vragen over de implementatie van deze nieuwe regels en de manier waarop Rijnland deze nieuwe regels gaat communiceren. Naar aanleiding van deze behandeling is een nota van toelichting opgesteld waarin de communicatie richting burgers, bedrijven, brancheorganisaties en mede overheden centraal staat. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in communicatie rondom de inspraak en communicatie na van kracht worden nieuwe regels.

Een goede maand later volgde de behandeling door het algemeen bestuur. Op één specifiek onderwerp, het aanplanten van nieuwe bomen op de waterkering, uitte het algemeen bestuur veel kritiek. In de conceptkeur was een absoluut verbod opgenomen voor het planten van bomen op de kruin en het buitentalud van een waterkering. Het algemeen bestuur vond dit ongewenst. Vanwege niet waterstaatkundige belangen, zoals natuur en landschapsbeeld, is het soms wenselijk wel nieuwe bomen aan te planten. Dit is met voorliggend concept niet mogelijk. Daarom heeft het algemeen bestuur, met een motie in de hand, verzocht om deze mogelijkheid in te bouwen. Na een korte schorsing heeft de portefeuillehouder toegezegd het absolute verbod te vervangen door een vergunningplicht. Na deze toezegging is de conceptkeur vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak.

Door de toegezegde wijziging ten aanzien van bomen op een waterkering, moesten enkele wijzigingen

worden gemaakt in de uitvoeringsregels. De gewijzigde uitvoeringsregels zijn op 14 oktober door het college van dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld.

Resultaten

Op dit moment is het nog te vroeg om definitieve resultaten te presenteren. De regels zijn slechts in concept vastgesteld. Dit betekent dat er naar aanleiding van inspraakreacties nog wijzigingen in de regels kunnen plaatsvinden. Dit kan de resultaten beïnvloeden. Met deze nuance in het achterhoofd is het wel interessant om de voorlopige resultaten te bekijken.

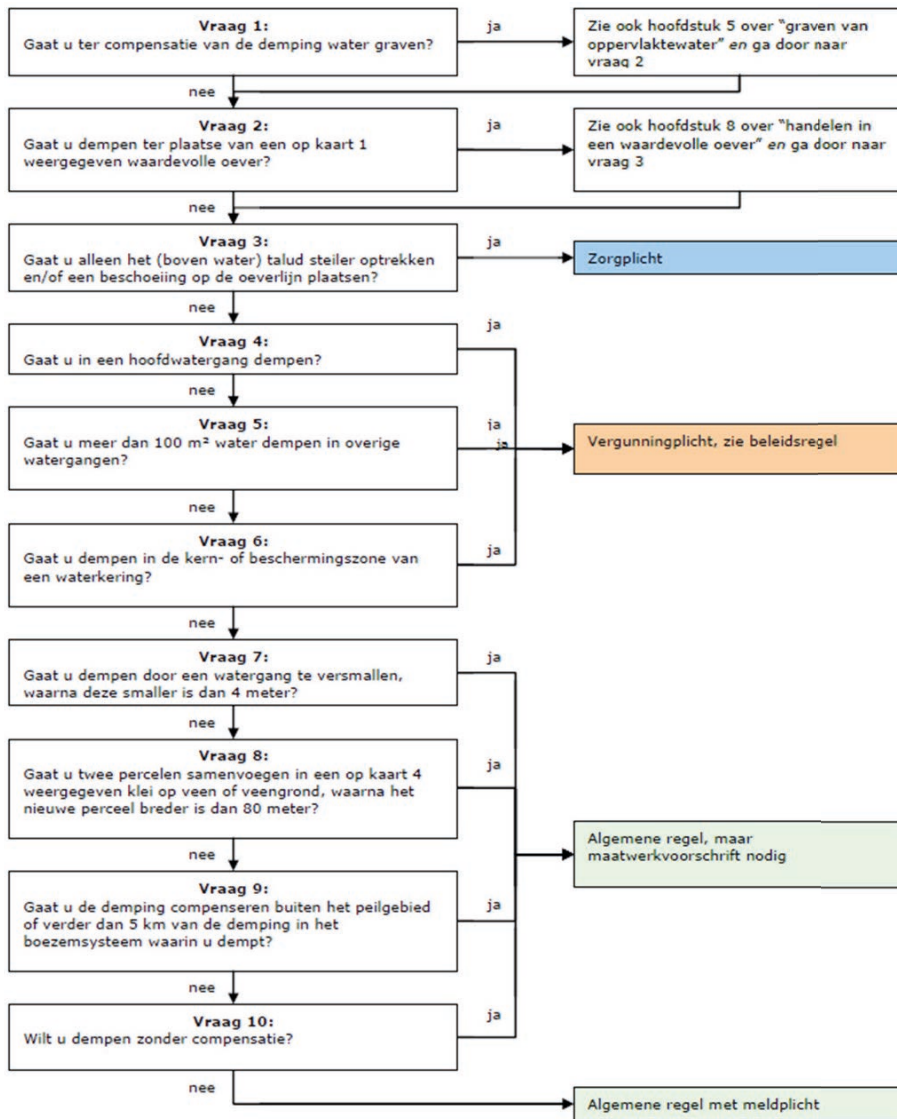
CONCEPTREGELS

De eerste resultaten zijn de conceptkeur en de conceptuitvoeringsregels. De Keur is een puur juridisch document, noodzakelijk om tot een goede uitvoering te komen en het watersysteem voldoende te kunnen beschermen. De keur is uiteraard te raadplegen voor burgers en bedrijven, maar *niet* specifiek op hen gericht. Daarvoor dienen de bij de Keur horende uitvoeringsregels (zie hieronder). De Keur is vooral bedoeld voor (juridische)professionals.

De uitvoeringsregels zijn *wel* gericht op burgers en bedrijven. De uitvoeringsregels beslaan echter ruim 200 pagina's, voor sommigen aanleiding om te twijfelen of de regels wel beter en eenvoudiger worden voor de burgers. Een terechte zorg die bij regelgeving altijd relevant is. Hoe zorg je er als regelgever voor dat burgers en bedrijven de regels kennen, snappen en kunnen uitvoeren?

Binnen het project deregulering heeft Rijnland voor een nieuwe opzet van de uitvoeringsregels gekozen. In de huidige nog vigerende keur zijn de uitvoeringsregels geordend per onderdeel van het watersysteem en type regels. Dit betekent dat de regels voor watergangen, zeekering, waterkering en peilafwijkingen in verschillende documenten staan. Binnen deze documenten zijn vervolgens beleidsregels en algemene regels bij elkaar geplaatst. Hierdoor kan het voor burgers en bedrijven een zoektocht zijn de juiste regels te vinden. Met de nieuwe opzet wordt deze zoektocht eenvoudiger.

De nieuwe uitvoeringsregels zijn gebundeld per handeling. Hierdoor sluiten de regels beter aan bij hetgeen burgers en bedrijven in de praktijk willen realiseren ("ik wil een brug", "ik wil een watergang dempen"). Indien een initiatiefnemer één handeling wil realiseren, dan volstaat het raadplegen van één hoofdstuk en het daarin opgenomen stroomschema (zie figuur 1 voor een voorbeeld van een stroomschema). Het stroomschema helpt een initiatiefnemer om bij het juiste instrument te komen, zodat deze weet aan welke voorwaarden moet worden voldaan, bijvoorbeeld een melding of vergunning. Het betreffende instrument is vervolgens uitgewerkt in gekleurde tekstblokken (blauw = zorgplicht, groen = algemene regel en oranje = vergunningplicht). Een burger of bedrijf hoeft per handeling slechts één tekstblok te lezen.

EFFECT OP AANTAL PROCEDURES

Een tweede resultaat heeft betrekking op het aantal procedures dat Rijnland jaarlijks afhandelt. Om hiervan een goed beeld te krijgen, heeft Rijnland

een onderzoek verricht. Tijdens dit onderzoek zijn de dossiers van alle vergunningen en meldingen die in 2013 zijn behandeld bestudeerd. Het betrof in totaal 1191 vergunningen en 644 meldingen. Hierbij is in beeld gebracht hoe de conceptkeur zou hebben uitgedaan in die gevallen. Uit dit onderzoek blijkt een forse vermindering van het aantal vergunningen en meldingen. Met de nieuwe keur zouden er in 2013 namelijk slechts 544 vergunningen zijn verleend. Verder had Rijnland in 2013 40 maatwerkbeslissingen verleend, 262 meldingen ontvangen die voortvloeien uit de keur en 124 meldingen van grondwateronttrekkingen op basis van het waterbesluit ontvangen. Dit betekent dat 865 procedures niet zouden zijn behandeld. Uit de figuren 2 en 3 blijkt een duidelijke verschuiving van de instrumenten.

LASTENVERLICHTING

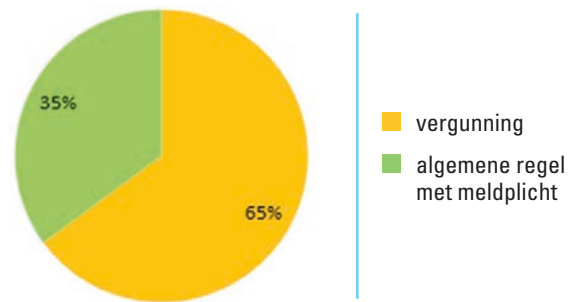
De lastenverlichting is, met de nodige armslagen, in beeld gebracht. Het is belangrijk te realiseren dat dit een inschatting betreft, waaraan een aantal aannames

en onzekerheden te grondslag liggen. Denk hierbij onder andere aan de gemiddelde tijd die nodig is om een vergunningaanvraag af te handelen. Naar verwachting neemt dit met de nieuwe keur toe, omdat het de relatief eenvoudige vergunningen zijn die vervallen en de lastigere die in stand blijven. Het is vooraf echter niet goed in te schatten hoeveel tijd er gemiddeld extra nodig is. Daarnaast wordt verwacht dat handhaving van de zorgplicht extra tijd vraagt, zeker in de beginperiode. Ook hiervoor geldt dat lastig is in te schatten hoeveel extra tijd nodig zal zijn. Het is dus onmogelijk om met zekerheid aan te geven welke omvang de lastenverlichting heeft. Wel is een duidelijke richting te geven. Naar verwachting nemen de administratieve lasten voor burgers en bedrijven ongeveer met 20% af. Voor Rijnland zelf wordt een afname van ongeveer 35% van de uitvoeringslasten verwacht.

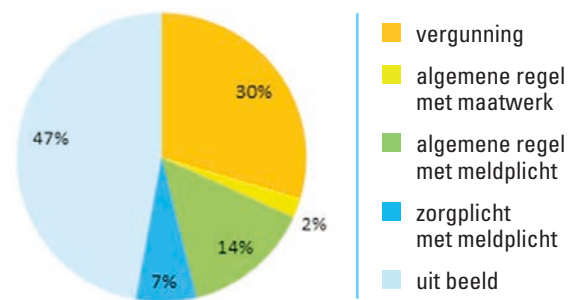
Conclusie

De afgelopen drie jaar heeft Rijnland veel tijd geïnvesteerd in de deregulering van de Keur. Tientallen ambtenaren hebben actief meegedraaid in de werkgroepen en toetsgroep en nog eens tientallen anderen hebben gevraagd en ongevraagd meegedacht. Daarnaast waren de bestuurders op verschillende momenten aangehaakt. Met regelmaat heb ik mijzelf afgevraagd of deze grote inzet wel valt te verantwoorden. Is dit efficiënt en effectief? Terugkijkend concludeer ik dat dit zeker het geval is. Sterker nog, deze grote investering is een noodzakelijke voorwaarde. Zonder deze mensen waren belangrijke vragen niet gesteld, risico's niet benoemd en ervaringen niet gedeeld. Daarnaast is de betrokkenheid van al deze mensen een eerste stap in een nog grotere uitdaging. Hoe zorgt Rijnland ervoor dat de nieuwe regels en visie daadwerkelijk worden uitgedragen? Hoe zorgen wij ervoor dat zowel Rijnland als externe partijen kunnen werken met de nieuwe keur? Met aanpassing van de regels en het beleid is Rijnland er niet. Er moet nog veel meer gebeuren om ervoor te zorgen dat de gewenste 'zachte doelstellingen' daadwerkelijk worden gerealiseerd. Om die vragen te kunnen beantwoorden en om te zorgen dat de nieuwe keur in de uitvoeringspraktijk een succes wordt is Rijnland inmiddels een vervolgproject gestart.

Huidige kleur 2013

Nieuwe kleur 2013

- 1 VV besluitenlijst 11 juni 2011, te raadplegen via www.rijnland.net
- 2 D&H besluit 16 oktober 2012, te raadplegen via www.rijnland.net
- 3 Zie voor een nadere beschrijving van de 'ja, tenzij' keur: W.B. van der Gaag, 'Deregulering van de waterschapskeur, bruggen slaan zonder overbodige regeldruk' in: Milieu en Recht 2013/46, p. 220-228.
- 4 D&H besluit 16 oktober 2012, te raadplegen via www.rijnland.net
- 5 Minister Melanie Schultz van Haegen over de Omgevingswet, Binnenlands bestuur, 22 augustus 2013.

SUMMARY

The Hoogheemraadschap van Rijnland is a Dutch Regional Water Authority, which has a new way to reduce their local regulation known as the 'Keur'. The solution is not longer found in a replacement of licensing requirement by a general rule. Instead Rijnland makes a total review of the Keur and uses a completely new systematic to regulate actions that can influence the water system. The starting-point is 'yes, unless', instead the usual 'no, unless'. Thus Rijnland gives citizens and companies trust, responsibility and flexibility. This article describes the approach used by Rijnland to achieve the goals and gives the preliminary result of the deregulation by Rijnland. The first result is a set of regulations that are easier and better to consult. Rijnland also achieves to reduce the number of licences and reports with 47 percent. Thereby Rijnland reduces the expenses about 20 percent for citizens and companies and 35 percent for Rijnland itself.